

Как да оценяваме интериорните бои?

Инж.Красимир Михов

Често човек си задава въпроса , когато влезе в магазин в какво се състои разликата между боите и защо има такава разлика в цените. В повечето случай продавачите обесняват с по доброто качество или произхода или нещо друго все така общо и стандартно , което в повечето случай за специалиста не звучи убедително. Ето защо реших да си направя труда и да изясня този проблем. Първо реших да си изясня от какво се състои една боя /или по правилно казано защитно покритие/. Естествено ще направя уговорката , че ще разгледам покритията които се използват у дома или покритията които се продават в течно състояние.

Нека първо да направим няколко понятийни уточнения:

“Бои и лакове” са продукти, използвани за покрития на сгради, техни повърхности и принадлежности, и свързаните с тях структури за декоративни, функционални и защитни цели

“Филм” непрекъснат слой, получен в резултат на прилагането на едно или повече покрития върху някакъв материал;

Нека сега да свържем понятията в процеса на нанасяне на филма. Така , че ако нанасяме чрез , четка , бояджийски валик или машина ние нанасяме покрития /слоеве/ с която в крайна сметка се образува филм.

Бои са тези препарати които върху повърхността образуват плътен филм , които е непрозрачен и по този начин образувания филм сменя цвета на повърхността. Лаковете за тези препарати , които образуват прозрачен или полупрозрачен филм който може да измени или да добави цвят на повърхността върху която е поставен но при всички случаи повърхността е видима в по голяма или по-малка част.

Боите и лаковете основно се състоят от три компонента - разредител, свързващо вещество и добавки.

Разредителя има за преназначение да пренесе разтворените в него други два компонента върху защищаваната повърхност. Най често използваните разтворители са вода и органични разтворители. От гледна точка на разтворителя боите и лаковете могат да бъдат водоразтворими и на базата на органичен разтворител.

“Продукти за покрития на водна основа (ППВО)” са препарати за покрития, чийто вискозитет се регулира с използване на вода

„Продукти за покрития на основата на разтворител (ППОР)” са препарати за покрития, чиито вискозитет се регулира с използване на органичен разтворител.

Свързващото вещество има за преназначение образно казано да свърже добавките към защищаваната повърхност. Според свързващото вещество препаратите биват алкидни, акрилни , уретанови и поли-винил ацетатни др.

Добавките представляват пигментите /даващи цвета на филма/ и неговата прозрачност и други подобрители свързани с разливността на продукта , температурния диапазон на работа , борба с вредители /плесени, дървояди и др./, срока на годност на продукта и др.

След като направихме анатомия на боите и лаковете вече е време да разгледаме как се оценяват боите и от къде съответно идват разликите.

Преди да започна обаче искам да направя още едно уточнение а това е относно използването думичката „латекс”. Ако прочетете определението за латекс то е „Колоидна суспензия на частиците на синтетичния или натуралния каучук във водна фаза”. Или ползвайки знанията си придобити от анатомията на боята става въпрос за водоразтворима боя на основата на каучук. Тоест става въпрос за определена боя а не става въпрос за бои за стени. Същата е аналогията с фасаген и боя за стени за външна употреба. Това е все едно да наричаме всички копирни машини ксерокси или всички калкулатори елки. Тук най- вероятно става въпрос за езикови проблеми , които не са обект на нашето „разследване”.

Оказа се че основните качествени показатели на боите за страните членки на ЕО са описани в стандарта EN 13300 , които е влязъл сила от 01.11.2001г. В него основно са дефинирани три показателя по който се оценяват боите за вътрешна употреба за стени и подове. Това са силата на покритие , степента на блясък , устойчивост на мокро миене и зърнистост.

Нека да ги разтълкуваме една по едно:

Сила на покриване боята: Всяка една боя е преназначена за защита и смяна цвета на повърхността. Следователно колко слоя са необходими и каква е разходната норма за покритие. Всеки един производител дава разходна норма, тоест колко квадратни метра се покриват с един литър боя. В стандарта се посочва , че ако върху повърхност с бели и черни шахматно разположени квадрати се поставят препоръчаните от производителя слоеве боя и се има в предвид разходната норма на боята , то трябва да се отчете разликата в цвета над бялото и черно квадратче.

Или с прости думи ако повърхността е с различен цвят /гипс, цимент, стара боя и др./ , колко слоеве са необходими респективно разходната норма за пълна защита за да няма разлика между различните части от повърхността.

Тази сила на покритие се измерва в класове от 1 до 4. Клас 1 съответства на най добра сила на покритие, а клас 4 на най слаба.

Тоест ако един производител напише разходна норма и съответно необходимите слоеве за постигане на филма то трябва да се знае получения филм какъв клас обезпечава. Всяка една боя може да обезпечи висок клас , но въпроса е дали това става с един , два или повече слоеве. На практика евтина излиза тази боя която обезпечава висок клас с малко слоеве или ниска разходна норма , защото е необходимо по малко количество боя и труд за покриване на

Степен на гланц: Това определя как филма ще изглежда като степен на гланц или как ще изглежда гледан от човек под различен ъгъл. Степента на блясък се измерва в проценти .

Гланцов филм е този който гледан под 60 град. има степен на гланц 60%.

Среден гланц е този гледан под 60 град.и има стойност 10 %, матов е филм е този гледан под 85 град. с със стойност 10 % и копринено матов е филма гледан под 85 град. и е със стойност 5 %. Филма със среден гланц може да бъде обозначаван и като полугланцов, полуматов или копринено гланцов. Естествено тези проценти се измерват със специални инструменти , по важното е на етикета на продукта да е написан съответната степен на блясък.

Устойчивост на мокро миене: Това е може би едно от най- важните качества на боята , което определя поведението на филма от боя във връзка с неговата устойчивост на миене . Това ще рече че в процеса на експлоатацията боядисаното помещение да ли е възможно почистването на естествените замърсявания около радиатори , контакти ел. ключове и др. и как това влияе на филма. Измерването на устойчивостта става със специални стендове , а стойности които се получават групират боите в класове от 1 до 5. Естествено най-високия клас е 1 ,а най ниския е 5 клас. При Клас 1 се определя максимално да бъдат отнети до 5 микрона при 200 цикъла на мокро миене на стенда, Клас 2 от 5 до 200 микрона , Клас 3 от 20 до 70 микрона , Клас 4 по малко от 70 микрона , но вече при 40 цикъла на мокро миене на стенда и Клас 5 повече от 70 микрона.Очевидно разликата между първите три класа и последните два са огромни.

Зърнистост:Този параметър определя максималния размер на частиците в боята. За интериорните бои максималния размер на частиците трябва да е под 100 микрона.